

Orientaatio 1900-luvun lähetyksellisistä taustajuonteista

”Pelastus 1900-luvun lähetyksiäkirjojen valossa” -luennon liite

1. Vuosisadan vaihde ja alkuvuosikymmen(et):

- laajoja herätyksiä, opiskelijatyö voimistuu
- lähetysoptimismi
- maailman evankelioiminen tämän sukupolven aikana
- lähetyksen prioriteetti: ellei ole estettä, lähde lähetystyöhön
- lähetyksen konferenssit: huippuna Edinburgh 1910
- ei-kristillisiä uskontoja pidettiin häviävinä ilmiöinä

2. International Missionary Council (IMC, KLN): 1923-1961

- *John R. Mottin* vaikutus voimakas
- *National Missionary Councils*: käytännön ekumeniaa ja allianssikristillisyyttä
- ”Lähetyksestä” muodostui yhdistävä tekijä: opillinen pohja heikko
- Ei osattu vastustaa integraatiota KMN:oon 1961

3. Lähetyksen muuttuminen: 1920-luvulta alkaen

- kehitysoptimismi: kristinuskon vaikutuksesta maailma paranee (oikein ja väärin)
- sosiaalinen ja eettinen panostus kasvoivat
- käsitys Kristuksen ja kristinuskon ainutlaatuisuudesta heikkeni

4. Student Volunteer Movement (SVM, AVL): 1880-1940

- anglosaksisen kristillisyyden lähetyksellinen huippuyksikkö menettää näkynsä
→ filantropiaa, yleishumanistista kehitysjatittelua; muutos oli nopea ja häkellyttävä;
Martha Lund Smalleyn (Yale) tutkimukset ainutlaatuisia

5. Muutoksia rintamalinjoilla: sekularismin vastustus jää sivuun 1920-luvun jälkeen

- sekularismi ”päävastustaja” 1910-1920 -luvulla,
- Jerusalemin lähetyksen konferenssi 1928
- suhde ei-kristillisiin uskontoihin nousee esiin 1930-luvulla
- *Hendrik Kraemerin* tutkimus *The Christian Message in the Non-Christian World* ja Tambaramin lähetyksen konferenssi 1938
- barthilaisuuden nousu: ei kontinueetti, vaan diskontinueetti kristinuskon ja muiden uskontojen välisissä suhteissa

6. Yhteispyrkimyksiä

- Life and Work 1925, Faith and Order 1927
- KMN perustetaan 1948
- ”Kirkko” ja ”lähetys” integroidaan: KMN:n yleiskokous 1961 New Delhissä. Voimakasta vastustusta tunnustuksellisilta, konservatiiveilta. Mm. *Stephen Neill* vastusti. Tulos oli lähetyksellinen katastrofi.

7. Missiologia valinkauhassa: 1940-1950 -luvut

- kirkko ja lähetys: trinitaarinen lähetysnäkemys, Willingen 1952
- *Hoekendijk* ja Church for Others
- ”Jumalan lähetys” (synnytti toteamuksen: ”jos kaikki on lähetystä, mikään ei ole sitä”)
- New Delhi 1961 (ks. edell. kohta)

8. Evangelical / evankelikaalinen / evankelinen maailma järjestäytyy lähetystehtävään: 1960-luku ja sen jälkeen

- Wheaton ja Berliini 1966; Lausanne I vuonna 1974 ja II vuonna 1989 (Manila)
- WEF (World Evangelical Fellowship) 1947, AD 2000 -liike 1989

9. Luterilainen tunnustuksellinen lähetyspanos kasvaa ja vakiintuu eri puolilla; Luterilainen Maailmanliitto ei profiloitu lähetyksellisesti.

10. Uskonto- ja lähetysteologian muutoksia

- uusprotestantismi, evolutionistinen ja uskonnonhistoriallinen näkemys vuosisadan vaihteessa (*Hermann, Ritschl, von Harnack* ym.)
- yhteisyys muiden uskontojen kanssa (1920-1930-luku)
- totuuden etsiminen yhdessä ei-kristittyjen kanssa, Re-Thinking Missions 1932
- synkretismi: yhteisyyden yksi näkökulma
- barthilaisuuden kontinueetti-diskontinueetti -näkökulma
- anonyymi Kristus: 1960-luvulla *Panikkar, Schlette, Küng* ym.; siihen liittyy varhaiskirkon apologeettien esiin nosto ja logos spermakos -ajattelu viime aikoina
- KMN:n dialogi-ohjelma
- Vatikaanin II konsiili: ihmisen pelastumisen mahdollisuus ilman evankeliumia ja Kristusta (*Nostra Aetate, Lumen Gentium, Ad Gentes*)
- Lähetysten moninaistuminen kuoliaaksi: Bangkok 1972
- Lähetysten radikaali politisoituminen
- Gospel as Public Truth, *Lesslie Newbegin*; Jukka Keskitalon diss.
- postmodernin teologian nousu; *Don Carson*, The Gagging of God on hyvä analyysi
- uskontopluralismin nousu: *John Hick* ym.; *Matti T. Amnellin* diss.
- uususkonnollisuuden nousu ja sen analyysi; paljon kirjallisuutta; *Pekka Huhtisen* diss.
- konservatiivisen uskontoteologian nousu: *Aksel Valen-Sendstad, Bruce Nichols, Ajith Fernando, Os Guinness, Chris Wright*, lähettikirjat, WEF, Lausannen liike ym. ym.

Juhani Lindgren